

10-20% POPUSTA ZA BINKOŠTI!

Natančneje v
vseh prodajalnah
TIVAR OBLEKE

„Primate denuncianta“

»Slovenec« od 20. maja 1936 prinaša pod tem naslovom sledeči dopis:

»Pod tem naslovom je prinesel »Učiteljski tovariš« z dne 19. marca 1936 daljši članek, podpisan od šolskega upravitelja Lojzeta Zupanca. V tem članku vzbuja pisec usmiljenje pri bralcih, ker učitelj tako silno trpe pred denuncijanti. (Podčrtal jaz L. Z.) Potem pri-poveduje sledeče:

»Znan mi je slučaj, ko je učitelj s paličico, s katero je učenec na stenskem zemljevidu razkazoval zemljepisne znake, mimo-grede opozoril učenca na njeno nepazljivost in motenje pouka. Napravil je »dejanje«, ki ga zakon o narodnih šolah zabranjuje. A učen-kin oče, znan izsiljevalec in pijanec, je na-pisal učitelju pismo ter zahteval 200 Din, sicer da ga bo ovadil pristojnim oblastem, ker je z »udarcem« napravil učenki na roki poškod-bo. Učitelj se je zavedal, da je storila paličica samo rahel in omembe vreden opomin in kajpa ni reagiral na to izsiljevalno pismo. Kmalu pa se je moral za to »poškodbo« za-nimati na sodišču, kamor je bil pozvan na za-dedno ovadbo. Tamkaj pa so s pomočjo zdrav-niškega pregleda ugotovili, da je imela učenka na roki poškodbo, ki je izvirala iz opekline na zapestju, torej na najbolj občutljivejšem mestu roke. Prebrisani roditelj in iniciator njegove ovadbe sta bila torej le premalo prebrisana, ko sta učenki namazala roko na tem občut-ljivem mestu z neko tekočino, ki je pustila sicer sledove, a ne v podplutbi (udarec!), tem-več v mehurju in značilni rdečastosti kože v njegovi okolici (opeklina!). Vem, vsega tega bi ne bilo treba, če bi se ta učitelj iz principa niti ne dotaknil s paličico učenke, tudi naj-boljši pedagog stori včasih v okoliščini tež-kih razmer (prenapolnjen razred itd.) malo pogreško. In še to: ovaditelj je vložil ovadbo po nasvetu tribuna, kateremu je bil učitelj trn v peti radi tega, ker ni trobental v njegov politični rog. Le-ta je pomagal očetu pri za-snovi tega umazanega dejanja in žel z njim vred tudi zasluženo sramoto ter si prislužil legitimacijo denuncijanta.«

Vse to pripovedovanje ne omenja niti kraja niti imena nesrečnega očeta, pa se mi vendar zdi potrebno par besed dodati k temu članku šol. upravitelja Zupanca:

Moj sin mi je ponovno tožil, da ga dražijo součenci z nazivom »kralje«. Sicer je to lep naziv, ker pa se ga šolski otroci poslužuje-jo zato, da tovariša dražijo, sem se obrnil na šolskega upravitelja Zupanca z dopisom, v katerem sem ga pozival, naj pri otrocih izpo-sluje, da zbadanje mojega sina opuste. Moje pismo je bilo precej rezko (podčrtal jaz L. Z.), to pa zato, ker sem slišal od otrok, da je šolski upravitelj, čeravno znabiti nehot, dal šolskim otrokom povod za zbadanje mojega sina in drugih mojih otrok. To pismo je upra-vitelj poslal okrajnemu načelnstvu v Ljubljano, ki ga je uradnim putem odstopilo drž. tožil-stvu; to pa me je tožilo po § 302 kaz. zakona.

Pri razpravi je moj zagovornik v moje opravičenje pojasnil ves slučaj. V odgovor na to je g. upravitelj pred sodiščem natančno opisal vse dogodke tako, kakor so gori med »« (Podčrtal jaz L. Z.) Ko je na to moj za-govornik opozoril šolskega upravitelja, da me

je nazval v članku »Učiteljskega tovariša« znanega izsiljevalca in pijanca, je šol. upra-vitelj odgovoril: »Tam sem imel v mislih nekoga drugega.«

Pri tej trditvi je ostalo kljub temu, da mu je moj zagovornik predložil, da je nemogoče, da bi se zgodila dva popolnoma enaka slučaja, zlasti je nemogoče, da bi bili dve učenki dobili enaki poškodbi na roki, ki bi izvirali iz opek-lin na zapestju, da bi bili namazani z jedko tekočino, ki je pustila sledove itd. itd. (Pod-črtal jaz L. Z.)

Naj zve javnost o vsem tem. Jaz pa vprašam šolskega upravitelja Zupanca, če mi je pripravljen dati za »znanega izsiljevalca in pijanca« primerno zadoščenje ali pa s polnim pogumom zapisati in povedati, da gre gori na-vedeni članek v »Učiteljskem tovarišu« name, potem si bom poiskal zadoščenje sam. — Pe-tek Alojzij, krošnjar, Skocijan pri Turjaku.

Tako, Clankar je potreboval torej cela dva meseca, da je reagiral na moj članek v »Učiteljskem tovarišu«. Sam priznava v uvodu svojega članka, objavljenega v »Slovenec«, da učitelji tako silno trpe pred denuncijanti. Kako, da se je baš on oglašil na moj članek v »Učiteljskem tovarišu«, mi je uganka. Saj moj članek vendar ni, kakor Petek sam pri-znava, omenjal niti kraja niti imena prizade-tega učitelja in očeta.

Jaz mu tega ne zamerim. Mogoče si bo o tem, na njegov apel, javnost ustvarila svoje posebno mnenje. Kaj pa naj mu še odgovorim, če sam piše, da sem pred sodiščem na-tančno opisal vse dogodke tako, kakor so gori med »«? Zame je to pojasnilo zadostovalo, za sodnika menda tudi, ker ga je upošteval. Pa naj javnost zve tudi to, da je bilo omeje-no pismo ne samo rezko, ampak v nasprotju z vsemi pravili, ki veljajo za dostojnega in krščansko usmerjenega človeka. Ker pa sem bil zase prepričan, da je Petek kot oseba zame čisto brezpomemben, če ne bi nanj vplivala neka tretja oseba, sem mu pred sodiščem ta prestopok blagohotno oprosil, le s pripombo, če bo svoje nepremišljeno dejanje pismeno prekladal (na kar je njegov zastopnik na sod-nikovo izrecno vprašanje pristal) in če se bo s tem sprijaznilo tudi drž. tožilstvo v Ljub-ljani, ki je Petka zasledovalo po § 302 kaz. zakona.

Ker pa do danes Petkovega pismenega preklica v tej zadevi še nisem prejel, kljub temu, da je od razprave minilo že več kot mesec dni, domnevam, da se drž. tožilstvo v Ljubljani najbrže ni sprijaznilo z mojim opro-ščujočim nastopom napram Petku. Mogoče je baš radi tega objavil svoje vrstice v »Sloven-cu« od 20. maja, ki pa so pri vseh pametnih ljudeh naletele na gluha ušesa. Moja vest je čista. Poimensko pozvan po Petkovem članku sem s tem nanj odgovoril, čudim pa se, da se je Petek oglašil na moj članek »Primate de-nuncijanta«, ko sem vendar mislil, da on ni z njim prav nič v »zlahtie«. Zahvaljujem se mu pa na tem mestu, da je s svojim odzivom na moj članek osvetlil vso zadevo s tiste plati, ki jo jaz zaradi dostojnosti svojega članka v »Učit. tovarišu« nisem mogel.

Lojze Zupanc,

šolski upravitelj v Skocijanu pri Turjaku.

da potrebuje obratni kapital, ki pa leži zunaj. Nujno prosimo vse one šole, ki imajo še od-prt račun, da poravnajo zaostanke do 15. ju-nija t. l. Po tem roku bo odbor zaprosil kr. bansko upravo, da odpiše dolg od nagrad za pouk. — Odbor učit. kmet. nad. šol.

— Na Višji gospodinjski šoli dr. Kreko-vi v Ljubljani VII se vrši štiritredenski gospo-dinjsko - kuharski tečaj za učiteljice in absol-ventinje srednjih šol od 2. do 30. julija t. l. Poučevalo se bo: kuhanje in konzerviranje, gospodinjstvo in serviranje, šivanje in krojno risanje. — Priglase sprejema vodstvo šole do 28. junija t. l.

— Anketa o življenju šolskih otrok v dravski banovini. Nekatera šol. upraviteljstva so poslala izpolnjene liste, ki se tičejo te an-kete, Pedagoški centrali v Mariboru. Radi te-ga opozarjamo, da Pedagoška centrala ni za to kompetentna, ampak da je treba izpolnje-ne vprašalnike poslati po službeni poti kralj. ban. upravi v Ljubljani. — Pedagoška centra-la v Mariboru.

— ZAMUDNIKI KRŠKEGA UČITEL-JSKEGA DRUŠTVA poravnajte članarino to-čno ob dospelosti plače. Prosim vas ne de-lajte nam nepotrebnih sitnosti in stroškov. Tudi mi moramo biti točni napram sekciji. Proti tovarišem (icam), ki sploh ne plačujejo, ali so se odselili in niso poravnali svojih član-skih prispevkov, bomo v slučaju nelikvidira-nih dolgov morali podvzeti pravno pot. Pro-simo vas torej, rajši poravnajte. Odbor.

— Maturantom ljubljanskega učiteljskega I. 1921! Tudi ob 15 letnici mature bi se zbrali, najbolje v prvi polovici julija izven Ljub-ljane. Predlogi dobrodošli, večina odloča! — Slavko Mrovlje, učitelj, Slovenjgradec.

— Tovariši maturanti koprškega učiteljskega iz I. 1901. Še mesec dni nas loči, ko smo se polni nad razšli pred 35 leti. Doslej se še nismo sestali k nobenemu uradnemu jubile-ju. Saj nas je tudi malo ostalo iz našega letnika, katerega je posebno razredčila sve-tovna vojna. — Da obudimo spomine na lepa dijaška leta, prijetne in grenke doživljaje, ki so sledili v 35 letih, predlagam, da se letos brezpopojno sestanemo. — Dobrodošli nam bodo tudi tovariši starejših letnikov koprškega učiteljskega, ki niso obhajali svojih jubile-jev in se žele ob tej priliki pomladiti. Lepo bi bilo, ako bi se vsi vsi že napovedani in še nameravani jubileji Koprčanov in Goričanov istočasno v enem kraju, kjer bi se kon-čno vršil še skupni sestanek. — Kje in kdaj se sestanemo, prosim sošolce in ostale za spo-ročilo po dopisnici. — Tovariške pozdrave! Vinko Gregorič, učitelj pri prosvetnem od-delku kralj. banske uprave v Ljubljani.

— Tovariša slikarja Vidmarja razstavlja-ta. Po daljšem presledku bosta tovariša sli-karja Drago in Nande Vidmar razstavila svo-ja najnovejša dela v Jakopičevem paviljonu. Vse od I. 1921, ko sta se prvič pojavila pred umetniškimi forumom v Ljubljani, sta bila iz-redno aktivna in na vseh pomembnejših ino-zemskih in jugoslovanskih umetniških razsta-vah sta razstavljala svoja dela z največjim uspehom in priznanji. Njuna poslednja raz-stava leta 1935. v Zagrebu, je vzbudila vse-občo pozornost in stroga hrvaška kritika ju uvršča med reprezentante sodobne likovne umetnosti. Razstava v Ljubljani, ki jo bo otvoril g. dr. Franc Stele v petek, 29. maja

ob 19.50 v Jakopičevem paviljonu, nam bo prikazala vso umetniško žetev poslednjega časa. Njuna dela so tako tesno spojena z res-ničnim življenjem naše zemlje in našega člo-veka, upodabljanje tako živo in iskreno, da bo ta razstava umetniški dogodek, ki ga ne smemo prezreti. Naša dolžnost je, da s pose-tom razstave podpremo ta redki primer dveh resnih idealnih umetniških borec.

— Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 58 ha veliko pose-stvo z vsemi kmetijskimi panogami in potreb-nimi gospodarskimi objekti. — Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki si-novi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih raz-merah prosilcev ter znaša od 25 do največ 300 Din. — Prošnje za sprejem (kolek 5 Din) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. ju-lija t. l. ter priložiti: krstni list; domovnico; odpustnico, odnosno zadnje šolsko spriče-vo; spričevalo o npravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflek-tirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko štipendijo sreskega kmetij-skega odbora, morajo priložiti tudi premoženj-ski izkaz z uradno navedbo višine zemljiške-ga davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Taki prosilci naj zaprosijo istočasno za primerno štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. — Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

— Učitelji, ki so odslужili kadrski rok in so bili v zadnjem času po lastnem pristanku postavljeni za uradniške pripravnike, četudi so bili pred nastopom vojaške službe že v IX. skupini, naj takoj vložijo prošnjo za IX. polo-žajno skupino. To je potrebno, da jim bo moči priznati prejšnji položaj, čim bo ustvar-jena možnost po budžetu.

— Organizacija knjižarjev v Ljubljani namerava izdati skupen seznam vseh sloven-skih knjig, ki se sedaj nahajajo še v prometu. Zato se obrača na vse javne in privatne za-ložbe in samozaložbe s prošnjo, da ji sporoče podatke svojih izdaj v svrhu katalogizacije:

1. ime avtorja,
2. naslov knjige,
3. obseg knjige (strani),
4. leto izdaje,
5. cena za broširano in vezano knjigo,
6. ime in naslov založnika.

Ker je ta katalog nujno potreben — ne le vsakemu knjižarju, ampak tudi slehernemu inteligentu, kakor tudi kupcu slovenske knji-ge — smo prepričani, da se boste naši prošnji sigurno nemudoma odzvali, posebno ker je to v prvi vrsti v osebnem interesu vsakega za-ložnika. Katalogiziranje bo popolnoma brez-plačno. — Podatke se prosijo nasloviti na Orga-nizacijo knjižarjev v Ljubljani, sprejema jih pa vsaka knjižarna v Ljubljani.

— Vpisovanje v otroški vrtec na držav. učiteljski šoli se vrši od 25. do 29. maja 1936 od 8. do 9. ure v otroškem vrtcu. Starost do-polnjeno 5 let. Ravnateljstvo.

Splošne vesti

Vabilo na

IZREDNI OBČNI ZBOR »UČITELJSKEGA ZDRAVILIŠKEGA DOMA V ROGAŠKI SLATINI, registrov. zadr. z omejl. zavezo«, ki se bo vršil v soboto, dne 6. junija 1936 ob 17. uri v Rogški Slatini — meščanska soba zdraviliške restavracije.

Dnevni red:

1. Overovljenje zapisnika XVI. občnega zbora.
2. Računski zaključek (letno poročilo) za poslovno leto 1935: Prečiščenje bilance po na-ročilu »Zveze«.
3. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepel ne glede na število zastopanih za-družnikov.

Dol pri Hrastniku, dne 23. maja 1936.

Anton Gnuš, s. r., nač. Vitko Jurko, s. r., taj.

SKUPNO ZBOROVANJE V ROGAŠKI SLATINI

Navodila udeležencem.

Pevski zbor ima za ves čas svojega biva-nja rezerviran hotel Solnce za prehrano, ob-čni zbor in vaje. Pri prihodu vsakega vlaka bo na postaji tovariš domačin z znakom JUJ. Pri njem se bodo dobila vsa pojasnila, tudi glede stanovanj. Radi reda in točne potrežbe pri obedu se naj udeleženci razdelijo po re-stavracijah: Celje v zdraviliški restavraciji, Laško v hotelu Pošta, Šoštanj in Gornji Grad v stari Švicariji, Konjice in Slov. Bistrica v novi Švicariji, Kozje in Šmarje pri Ozgrizku.

Tudi na zajtrk in malico naj gredo člani posameznih društev v njim določene lokale. Le, če se bodo udeleženci ravnali točno po teh navodilih, se jim more jamčiti točna postrež-

ba. Hrana bo glede cene in kakovosti povsod enaka.

Zborovanje se začne točno ob pol desetih. Predprodaja vstopnic za koncert se bo vršila pred in po zborovanju, da se prepreči naval na blagajno pred koncertom. Učitelj-stvo se naproša, da si nabavi vstopnice v predprodaji.

Mogoče bo ogled nalivalnice in podze-meljskih vrelcev.

— Tovariši, tovarišice, ki nameravajo študirati sinove, opozarja »Učiteljski dom« v Ljubljani, Zibertova ul. 27, da bo imel v svo-jem internatu za prihodnje šolsko leto nekaj praznih mest. Zahtevajte takoj prospekte, da ne bo prepozno.

— Zadruga »Dom učiteljic« v Ljubljani javlja vsem tovarišicam, da bo »Jugosloven-ska ženska zveza«, sekcija za dravsko bano-vino priredila v počitnicah tečaj za javno vzgojo žene, ki se bo vršil od 24. do 26. av-gusta t. l. Tečaj je namenjen predvsem inte-lektualkam, ki žive med narodom. Vsa preda-vanja bodo v strokovnjaških rokah. Zato va-bimo vse tovarišice, ki se zanimajo za javna vprašanja, naj ne zamude ugodne prilike. Ker se bo vršil tik za pedagoškim tečajem, je pri-praven čas posebno za učiteljice, ki se udele-že lahko obeh. — Za hrano in stanovanje se bodo preskrbele najugodnejše cene, režijski stroški bodo nanесли za vsako udeleženko pri-bližno 30 Din. — Tečaj se bo vršil le ob za-dostojnem številu udeleženk, zato je nujno po-trebno, da se prigrasite do konca junija. Pri-jave je nasloviti na zadrugo »Dom učiteljic« v Ljubljani, šola pri Sv. Jakobu.

— Kmetško nadaljevalnim šolam. Mnogo voditeljev je naročilo brošure »Zlati nauki«, ne da bi bili poravnali doslej račun. Odbor ima v pripravi že novo delce o živinoreji to-

Listi

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUJ

— I Zahteve jugosl. Pen-klubov: Država in samoupravna telesa naj po svoji dolžnosti podpirajo književnost. Zagotove naj v svojih proračunih dovolj sredstev za podporo knji-ževnosti, pazijo naj na razvoj ljudskih knjiž-nic in naj sprejmejo zakon o knjižnicah, ki bi zagotovil sredstva, za redno njih delovanje in razvoj. Razpisujejo naj stalne letne nagra-de, ki bi poživile književno ustvarjanje. Za-gotovi naj se tudi svoboda umetnostnega knji-ževnega delovanja. (»Slovenec« 23. V.)

— I Penklubi za slovenski jezik. V Zagre-bu je bila sprejeta naslednja resolucija: Da se v bodoče prepreči vsaka možnost medse-bojnega nesporazuma, so sklenili trije jugo-slovanski centri Pen-klubov, zbrani 20. V. na medklubskem sestanku v Zagrebu, da skupno priznajo slovenski kulturi, književnosti in je-ziku popolno pravico na samostojnost in pra-vico, da se jim nudijo pogoji neoviranega raz-voja. (»Slovenski dom« 22. V.)

— I Glede na zahteve »Krščanske šole«, ki so bile že omenjene na tem mestu prinaša »Pohod« od 20. V. daljši odgovor, v katerem približa tole: Za razvoj dogodkov, ki jih mo-remo pričakovati, je zelo važno, da ugotovi-mo in priberemo dejstvo, da so bile zahteve in resolucije, ki so naperjene proti naši na-rodni šoli, po ogromni večini plod gospodov, ki nimajo pravice govoriti kot »prizadeti star-ši« zaradi obstojčega celibata. Te ugotovitve so potrebne, ker nam je iz preteklosti pre-dobro znano, kako se umetno ustvarja »ljud-ska volja«.

— I O razrešenem upravitelju pri Sv. Ju-riju v Slov. gor. Vižintinu in njegovih zasluga-h piše »Mariborski večernik« od 19. V.

— I Manjšinsko šolstvo pri nas. »Pohod« od 20. V. piše: Za peščico priseljencev — Nemcev in ponemčenih, vzdržuje Jugoslavija veliko nemških šol, zlasti pa na naši severni meji in celo v Celju in Ljubljani. Kočevarji imajo dandanes več šol kakor pod Avstrijo. V Vojvodini je ustanovila za ondote pri-se-ljence Nemce, nemško učiteljske, gimnazijo in stotine čisto nemških osnovnih in meščan-skih šol. Pod bivšo Madžarsko se svoj čas Nemcem v teh krajih še sanjati ni smelo o nemških šolah.

— I Problem srednje šole in nezaposleni diplomirani je članek, ki je izšel v 6. zv. Glas-nika Jug. prof. društva. Srednje šole so pre-natrpale, istotako univerze, diplomiranci so na cesti, strokovnih šol je premalo. Na uni-verzah se je število dijakov v 10. letih pomno-žilo za 1/2. V ministrstvu prosvete čaka nad 1000 prošenj diplomiranih in 2000 prošenj učiteljev za službo, je pa pri nas 45.17% ne-pismenih (vrbska 73% — dravska 79%) in 2000 tujih inženjerjev.

— I Napad na učitelja. V Drenovu pri Pri-jepolju so imeli žegnanje. Pili so do večera. Nekdo je hotel od šol. sluge posodo, da bi pil vodo iz šolskega studenca. Ta mu je ni hotel dati. Nastal je prepri. Učitelj, ki je ho-tel miriti, je bil napaden, zadobil je 30 ran in ima več polomljenih kosti. (»Jutro« od 24. V.). Ali ne plačuje učitelj tudi pri nas marsi-kdaj za druge?

— I Sklepi štajerskih sadjarjev: V Maribo-ru naj se nastavi potovalni učitelj za sadjar-stvo ter določi kot njegov delokrog teritorij bivše mariborske oblasti. (»Slovenec« 21. V.)